

ΕΚΠ/ΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ Α/ΘΜΙΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

ΒΟΓΙΑΝΝΗ Χ.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μετ/κό Πρόγραμμα Σπουδών στην «Πολιτισμική Πληροφορική»
e-mail: ctm03003@ct.aegean.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πεδίο και η θεματική της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, σε αντίθεση με ορισμένα άλλα πεδία του Αναλυτικού Προγράμματος, εντάσσονται στα κατ' εξοχήν ελκυστικά για τη δημιουργική περιέργεια του μαθητή αντικείμενα. Σ' αυτόν τον απογαλακτισμό των μαθητών από τη ξερή αποστήθιση, με γνώμονα την αντίληψη ότι όπως και στη ζωή έτσι και στην εκπαιδευτική πράξη «τίποτε δεν χαρίζεται και όλα καταχτιούνται», επιχειρήσαμε να ταξιδέψουμε μέσα από το σχεδιασμό ενός εκπαιδευτικού προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου, ανατρέχοντας στην ιστορία των αλυκάρων και των αλυκών της Λέσβου. Σκοπός της δημιουργίας του προγράμματος ήταν η γνωριμία των μαθητών με την τοπική ιστορία, η κατανόηση του άμεσου περιβάλλοντός τους, η επαφή με τους κατοίκους της περιοχής που ζουν. Μέσα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε για το σχεδιασμό του εκπαιδευτικού προγράμματος, καταλήξαμε και στη δημιουργία μίας πολυμεσικής εφαρμογής, η οποία στηρίζεται στην καταγραφή της προφορικής ιστορίας σχετικά με τις αλυκές και τους αλυκάρους, αλλά επιπλέον προτείνει δραστηριότητες για την ανάπτυξη δεξιοτήτων μελέτης της προφορικής ιστορίας και αξιοποίησής τους από μαθητές και δασκάλους.

VOGIANNI C.

University of Aegean,, Msc in Cultural Informatics
e-mail: ctm03003@ct.aegean.gr

ABSTRACT

The importance of studying the environment for education has been widely acknowledged for a variety of reasons. This kind of activities do not aim to the transference of knowledge alone, nor does it limit itself to the use of "closed curricula." On the contrary, it encourages "open learning procedures" based on the "project method". We created an educational program that included a multimedia educational application. The oral history of the salt mines, of salt miners and their life stories in the island of Lesbos, formed the core of this application, which is aimed at primary school pupils. The use of oral history has been double-ended: on the one hand, the content of the application is based on primary field research and on material collected through an active oral history project. On the other hand, the use of the application encourages teachers and pupils to develop their skills in collecting, appreciating and preserving oral testimonies through the activities of the application.

Λέξεις κλειδιά: αλατορυχεία, πολυμεσική εφαρμογή, διαθεματικότητα, μελέτη περιβάλλοντος και τοπικής ιστορίας

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συνεχής προσαρμογή στα νέα δεδομένα και η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης, απαιτεί αδιαμφισβήτητα ένα νέο μοντέλο εκπαίδευσης, είτε μέσα στο σχολείο, είτε «εκτός των τειχών του», με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και με γνώμονα την σφαιρική και διερευνητική προσέγγιση της γνώσης, κάνοντας χρήση δηλαδή της διαθεματικότητά της.

Με τον τρόπο αυτό, οι «μαθητές» αναπτύσσουν πρωτοβουλίες, με σκοπό την συνεργατική και διαθεματική προσέγγιση της μάθησης αλλά και της ανάπτυξης της κριτικής σκέψης, της συλλογικής προσπάθειας και της βιωματικής δράσης του μαθητή μέσα από ανάλογες δραστηριότητες και σχέδια εργασίας (projects).

Η έρευνα έχει αποδείξει ότι οι μέθοδοι αυτές ερεθίζουν το ενδιαφέρον των μαθητών, προωθούν τη συνεργασία και καλλιεργούν στους μαθητές – σε όλα τα επίπεδα και φάσεις της μαθησιακής διαδικασίας- τις ειδικές γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες που απαιτεί η σημερινή ελληνική κοινωνία.

Η παρούσα εργασία έχει σχεδιαστεί με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα της «Ευέλικτης Ζώνης», ένας ενδιάμεσος τύπος Αναλυτικού Προγράμματος με τη μορφή Curriculum, ο οποίος περιλαμβάνει τα τέσσερα δομικά στοιχεία του Curriculum (στόχους, περιεχόμενα, μεθοδολογικές υποδείξεις και τρόπους αξιολόγησης), σε μια μορφή ανοικτή με διαδραστικές εφαρμογές με τη βοήθεια των Η/Υ.

Η επιλογή του θέματος έγινε με βάση την δυνατότητα που δίνει για την διαθεματική προσέγγισή του. Βασική επιδίωξή μας είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών της Λέσβου στο περιβάλλον και στην τοπική ιστορία του τόπου τους, μέσα από ένα πολιτισμικό αγαθό σε συνδυασμό με το γνωστικό αντικείμενο της ιστορίας τους.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η Λέσβος είναι ένα νησί στο βόρειο τμήμα του Αιγαίου Πελάγους, πολύ κοντά στην ακτή της Μικράς Ασίας, γνωστό για την πλούσια πολιτιστική του παράδοση. Οι ελιές και το ελαιόλαδο είναι τα κύρια προϊόντα της από την αρχαιότητα, ενώ το ναυτικό εμπόριο είναι επίσης υπεύθυνο για τον πλούτο του νησιού. Τα αλατορυχεία λειτουργούν από το 19ο αιώνα στον κόλπο της Καλλονής και του Πολιχνίτου. Επιλέξαμε να επικεντρωθούμε στα ορυχεία αλατιού για τρεις κύριους λόγους: αρχικά, επειδή διαμορφώνουν μια γνωστή και ευπρόσιτη περιοχή για τα σχολεία του νησιού. Οι μαθητές εξοικειώνονται με την περιοχή και έχουν τους συγγενείς και τους οικογενειακούς φίλους που έχουν εργαστεί εκεί, ή ακόμα αφετέρου, επειδή δεν έχει υπάρξει καμία προσπάθεια να εισαχθεί μέχρι τώρα η μελέτη των αλατορυχείων και της ιστορίας τους στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών τρίτον, επειδή ένα Μουσείο Αλατιού στην περιοχή ήταν προς διαμόρφωση για τα τελευταία τέσσερα έτη και σκεφτήκαμε ότι η ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού προγράμματος και μιας εφαρμογής θα συμπληρώσει προσπάθειες που καταβάλλονται σε αυτήν την κατεύθυνση

Επιπλέον, το θέμα είναι κατάλληλο για τους μαθητές του σχολείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι εύκολο και προσίτο και συσχετίζεται με το άμεσο περιβάλλον των μαθητών με άλλα λόγια, είναι ένα φιλικό και γνωστό θέμα που έχει όλη τη δυνατότητα ενδιαφέρον και περιέργεια να δεσμεύσει των μαθητών». Επιπλέον, παρέχει μια πολύ καλή ευκαιρία για το δάσκαλο να οργανωθεί ένα διεπιστημονικό πρόγραμμα και να καθοδηγηθούν οι μαθητές στην κατασκευή της παιδί-κεντρικής, βιωματικής μάθησης. Η εφαρμογή και το πρόγραμμα απευθύνονται στους μαθητές της τρίτης και τέταρτης τάξης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, δηλ. μεταξύ εννέα και ένδεκα ετών. Οι στόχοι αυτής της εφαρμογής μπορούν να διακριθούν σε τρεις κατηγορίες: εκείνοι που αφορούν τη μελέτη του περιβάλλοντος και της τοπικής ιστορίας, εκείνοι

που αφορούν την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων και εκείνοι που αφορούν την εισαγωγή των ψηφιακών τεχνολογιών στο σχολικό περιβάλλον (Thompson, 1978:160ff).

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το Αλάτι και τις Αλυκές της Λέσβου, προϋποθέτει ότι τόσο ο δάσκαλος όσο και οι μαθητές θα προσεγγίσουν το θέμα αυτό από διαφορετικές πλευρές και η χρήση των νέων τεχνολογιών θα αποτελεί ένα εποικοδομητικό συμπλήρωμα των γνώσεων και των εμπειριών που κατακτούν με τη συνολική τους συμμετοχή στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

3. Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κύριο χαρακτηριστικό του εκπαιδευτικού προγράμματος είναι η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στο σχολείο. Αφετηρία γι' αυτό το εγχείρημα αποτέλεσε η πεποίθηση ότι η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στο σχολικό περιβάλλον προκειμένου να έχει θετική επίδραση στην ποιότητα της μάθησης πρέπει να υπερβαίνει την επιδίωξη απόκτησης δεξιοτήτων και να εμπλέκει τους μαθητές σε ένα ανώτερο γνωστικό επίπεδο. Σε ένα τέτοιο επίπεδο, δεν αρκεί μόνο η εκμάθηση και η γνώση μιας εφαρμογής αλλά και μια άλλου είδους διανοητική ενασχόληση με τη συγκεκριμένη εφαρμογή. Δηλαδή οι μαθητές να μαθαίνουν με τη χρήση της τεχνολογίας και όχι για την τεχνολογία.

Η εκπαιδευτική εφαρμογή που προτείνεται για το αλάτι και τις αλυκές της Λέσβου, προϋποθέτει ότι τόσο ο δάσκαλος όσο και οι μαθητές θα έχουν εργαστεί πρώτα πάνω στο θέμα αυτό και η χρήση των νέων τεχνολογιών θα έρθει στο τέλος να επισφραγίσει ή να επιβεβαιώσει τις γνώσεις που έχουν ήδη κατακτήσει με άλλα μέσα. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε βάση ενός σχεδίου Project, που προϋποθέτει σχεδιασμό όλων των επιμέρους βημάτων που θα ακολουθηθούν και καταμερισμό των επιμέρους εργασιών σε ομάδες μαθητών

Οι μαθητές αφού χωριστούν σε ομάδες αρχίζουν την αναζήτηση της πληροφορίας που βασίζεται κυρίως σε επαφή και συζήτηση με τους αλυκάρους, τις οικογένειές τους, τους κατοίκους των περιοχών αυτών. Παράλληλα ψάχνουν στις γραπτές πηγές, συλλέγουν φωτογραφικό υλικό, παρατηρούν αντικείμενα που σχετίζονται με το θέμα τους. Ακόμη επισκέπτονται τις αλυκές σε διάφορες φάσεις εξόρυξης, μεταφοράς και επεξεργασίας του αλατιού, το υπό διαμόρφωση Μουσείο Αλατιού, τις βιοτεχνίες παραγωγής παστών προϊόντων, συζητούν με τους βιοτέχνες, τους εργάτες, τους κατοίκους.

Αμέσως μετά την υλοποίηση της έρευνας γίνεται η συγκέντρωση και τακτοποίηση του υλικού στην τάξη και η ταξινόμησή του ανά θεματική ενότητα π.χ. φωτογραφίες, κείμενα, βίντεο, ηχογραφήσεις, αντικείμενα κ.α.

Ο εκπαιδευτικός για την εμπέδωση και κατανόηση των πληροφοριών που αποκόμισαν οι μαθητές από την εφαρμογή του προγράμματος μπορεί να υλοποιήσει τις δραστηριότητες που προτείνονται στην πολυμεσική εφαρμογή, όπως θα δούμε στη συνέχεια. Πολλές από τις δραστηριότητες αυτές εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων του σχολικού προγράμματος όπως γλωσσικές ασκήσεις, ασκήσεις μαθηματικών, γνωριμία με τον τόπο κ.α.

Τέλος προτείνεται η παρουσίαση του υλικού στο σχολείο, στους γονείς και την τοπική κοινωνία με τη διοργάνωση μίας έκθεσης φωτογραφίας, η δημιουργία ενός εντύπου με τα αποτελέσματα της εργασίας και των προφορικών μαρτυριών, θεατρικό παιχνίδι, ή γιορτή παραδοσιακών γεύσεων με χρήση αλατιού.

4. ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΘΟΔΟΥ

Για την επίτευξη της διαθεματικής, βιομαθητικής και μαθητοκεντρικής προσέγγισης του θέματος, επιλέχθηκε η εφαρμογή του προγράμματος προφορικής ιστορίας να προσανατολιστεί στις αρχές

της μεθόδου project/ Σχέδιο εργασίας. Η μέθοδος project στηρίζεται στις ανάγκες και τα βιώματα των παιδιών και ενδείκνυται για διδακτικές διαδικασίες που δεν στοχεύουν στην γρήγορη πρόκτηση προσδιορισμένων αντικειμένων γνώσης αλλά σε αποτελέσματα πιο μακροπρόθεσμα, ανώτερα όμως ποιοτικά (Frey:1986).

5. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για αυτήν την εφαρμογή είναι ένα προϊόν της εκτενούς έρευνας που πραγματοποιήθηκε από τις Απριλίου 2004 Νοεμβρίου (Vogianni, 2004). Αρχικά, προσδιορίζοντας τους ανθρώπους που επρόκειτο να μιλήσουν σε μας, συνεχίσαμε με την πραγματοποίηση διάφορων συνεντεύξεων χρησιμοποιώντας ένα επαγγελματικό, δημοσιογραφικό όργανο καταγραφής ταινιών. Αυτές οι συνεντεύξεις ενσωματώθηκαν στην εφαρμογή, μαζί με τις φωτογραφίες, το αρχικό επίσης υλικό, μέρος της έρευνας τομέων.

Για το σχέδιο και την ανάπτυξη αυτής της εφαρμογής χρησιμοποιήσαμε τα ακόλουθα προγράμματα υπολογιστών: Πρώτη σελίδα 2002 της Microsoft και λάμψη MX 2004 για το σχέδιο των διαλογικών παιχνιδιών και των ασκήσεων και Photoshop 7 για την επεξεργασία των εικόνων. Ο ήχος καταγράφηκε ως mp3 και για την επεξεργασία της χρησιμοποιήσαμε CoolEditPro. Η παρουσίαση της εφαρμογής είναι συμβατή με τον εξερευνητή Διαδικτύου και τον πλοηγό Netscape.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της δημιουργίας της αλλά και μόλις η εφαρμογή ήταν έτοιμη είχαμε την ευκαιρία το, στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος για τα ορυχεία αλατιού που διευθύνθηκαν από τη Χριστίνα Vogianni μεταξύ των τρίτων μαθητών βαθμού της στο δημοτικό σχολείο Ιππείου στο δήμο Ευεργέτουλα, στη Λέσβο.

6. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Περιεχόμενα της πολυμεσικής εφαρμογής.αποτελούν: Το περιβάλλον των αλυκών, ο υγροβιότοπος και τρόποι προστασίας τους, ορνιθοπανίδα του υγροβιότοπου, παρατήρηση πουλιών, αλυκές: μνήμες, διηγήσεις, καταγραφή αναμνήσεων από την εργασία στις αλυκές, Επίσης παρουσιάζονται παλιές φωτογραφίες που συλλέχθηκαν, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο μελέτης για τους μαθητές αφού μέσα από αυτές βγαίνουν χρήσιμα συμπεράσματα για τη ζωή στις αλυκές και το επάγγελμα του αλυκάριου.

Θα σας παρουσιάσουμε τώρα μία επιλογή από τα περιεχόμενα της πολυμεσικής εφαρμογής:

Προφορικές μαρτυρίες των αλατορύχων παρουσιάζονται στις ενότητες αυτού του προγράμματος:

Αλατορυχεία

Φωτογραφία 1

Αναμνήσεις των αλατορύχων σχετικές με την εργασία τους, περιγράφουν τα αλατορυχεία της Λέσβου, την ιστορία τους και τις συνθήκες εργασίας σ' αυτά, η οποία παρουσιάζεται σε μας μέσα από μία σειρά ιστορίες που συλλέξαμε κατά τη διάρκεια της πρωταρχικής έρευνας στον τόπο αυτό.

Οι άνθρωποι

Φωτογραφία 2

Η δουλειά, η καθημερινή ζωή, οι δυσκολίες, και ο αγώνας για επιβίωση, αλλά και η νοσταλγία συνθέτουν τα πορτρέτα των αλατορύχων.

Εμπόριο

Φωτογραφία 3

Η οικονομία του νησιού σαν σύνολο διαφαίνεται μέσα από τη συζήτηση με τους αλατορύχους, το αλάτι σαν πλουτοπαραγωγική πηγή και η μεταφορά του. Παλιές φωτογραφίες που συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια της πρωταρχικής έρευνας συμπεριλαμβάνονται στις προφορικές μαρτυρίες της πολυμεσικής εφαρμογής. Αυτές αποτελούν χρήσιμες εκπαιδευτικά εργαλεία για τα παιδιά, που διαμέσου της παρατήρησης και της ανάλυσης μπορούν να φθάσουν σε χρήσιμα συμπεράσματα για τα ορυχεία αλατιού και για τη δουλειά των αλικάριων. Οι ανθρώπινες ιστορίες παίρνουν σάρκα και οστά μέσα απ' αυτές. Οι δραστηριότητες της εφαρμογής περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Φωτογραφία 4

Παρατήρηση αντικειμένων

Φωτογραφία 5

Το απόκομμα μίας τοπικής εφημερίδας που αναφέρεται στη διανομή του αλατιού το 1947 γίνεται θέμα για μία σειρά ερωτήσεων, συζητήσεων, παραδοχών που μπορούν να οδηγήσουν τους μαθητές σε ερωτήσεις που ονομάζουμε «ιστορική αλήθεια» την κατασκευή της ιστορικής γνώσης και της σημασίας της.

Χρονογραμμή της δουλειάς στα αλατορυχεία

Φωτογραφία 6

Οι μαθητές αφού παρατηρήσουν τις φωτογραφίες προσπαθούν μετά να βάλουν σε σωστή χρονική σειρά αυτές που περιγράφουν τις εργασίες που πραγματοποιούνται σε μία αλυκή.

Ιστορίες για το αλάτι

Φωτογραφία 7

Τα παραμύθια και οι ιστορίες είναι πάντα τα αγαπημένα των παιδιών, ειδικά αυτών των μικρών τάξεων. Αυτή η πολυμεσική εφαρμογή για το αλάτι μπορεί να διαβαστεί για στην τάξη. Οι μαθητές μπορούν επίσης να ρωτήσουν τους παππούδες τους για περισσότερες ιστορίες με σκοπό να γίνει συλλογή περισσότερων ιστοριών. Κάθε μία απ' αυτές τις ιστορίες μπορεί να αποτελέσει αφορμή για τη μελέτη της γλώσσας, ή να αποτελέσει υλικό στο μάθημα αισθητικής αγωγής ή σ' ένα θεατρικό παιχνίδι.

Άνθρωποι, μικροί εργάτες του αλατιού...

Φωτογραφία 8

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα μπορεί να τελειώσει με τη συλλογή και την επιλογή διάφορων αντικειμένων, καθώς επίσης και το προφορικό και έντυπο υλικό που διαμορφώνουν το αρχείο που οι σπουδαστές βάζουν μαζί κατά τη διάρκεια του ερευνητικού σταδίου του προγράμματος. Αυτή η επιλογή μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη μιας σχετικής έκθεσης που παρουσιάζεται στο σχολείο. Η εφαρμογή πολυμέσων ενθαρρύνει μια τέτοια δραστηριότητα και καθοδηγεί τους

μαθητές ως προς τα αντικείμενα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για μια τέτοια έκθεση ή ένα παρόμοιο σε ένα Μουσείο Αλατιού.

Παιχνίδια με τις λέξεις

Φωτογραφία 9

Τα παιχνίδια, οι ιδιοματισμοί, και οι παροιμίες προσφέρουν μια καλή ευκαιρία να συνδυαστεί αυτό το πρόγραμμα με το ελληνικό μάθημα γλώσσας. Αφότου έχουν καταλάβει οι μαθητές τις βασικές έννοιες και τα γεγονότα για το άλας και την παραγωγή του μπορούν να παίξουν με τις λέξεις. Ένα παράδειγμα ενός τέτοιου παιχνιδιού λέξης θα ήταν η κατασκευή των σύνθετων λέξεων που περιέχουν το άλας λέξης.

Βρίσκω το δρόμο..

Φωτογραφία 10

Μια άλλη δραστηριότητα εστιάζει στην εννοιολογική χαρτογράφηση. Μετά από την επίσκεψή τους στην περιοχή των ορυχείων αλατιού, οι μαθητές καλούνται να αναδημιουργήσουν το ταξίδι τους σε έναν χάρτη και να σημειώσουν όλες τις διαφορετικές θέσεις που ήταν στη θέση και στο δρόμο τους εκεί.

Το αλάτι ως φαγητό

Φωτογραφία 11

Οι μαθητές ενθαρρύνονται για να καταγράψουν τα τρόφιμα που έχουν το αλάτι ως ένα από τα βασικά συστατικά τους. Οι συνταγές τους μπορούν έπειτα να γίνουν μικρά βιβλιάρια έχοντα το δικαίωμα: «Οι παππούδες και γιαγιάδες μου» συνταγές» και μαθητές μπορούν να τους εκθέσουν στο τέλος του προγράμματος και να τους αποθηκεύσουν έπειτα στη σχολική βιβλιοθήκη.

Το αλάτι εμπνέει τους καλλιτέχνες

Φωτογραφία 12

...Και εμπνέουν τους μαθητές για να σύρουν τα έργα ζωγραφικής τους για το άλας ή για να καταγράψουν τις εικόνες που παρουσιάστηκαν με κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους στα ορυχεία.

Το αλάτι στην ιστορία των λαών

Φωτογραφία 13

Αυτή η δραστηριότητα είχε ως σκοπό προκειμένου να ενισχυθούν οι μαθητές να δεχτούν τα ζητήματα σχετικά με εθνικούς, πολιτιστικούς, οικονομικούς, κ.λπ., «διαφορά» παρουσιάζονται με είτε μέσα στο σχολικό πλαίσιο τους είτε στο γενικότερο κοινωνικό περιβάλλον τους. Καλούνται να καταγράψουν και να περιγράψουν την παραγωγή του άλατος, τη μεταφορά του στα διαφορετικά μέρη του κόσμου και τη χρήση του στις διαφορετικές κουζίνες. Καλούνται επίσης να συλλέξουν τις παραδοσιακές συνταγές που άλας χρήσης ως βασικό συστατικό που προέρχεται από άλλους πολιτισμούς. Τα τηλεοπτικά αποσπάσματα στοχεύουν να εξοικειώσουν τους μαθητές με την ιδέα της ομοιότητας μέσα στους διαφορετικούς πολιτισμούς.

Παιχνίδι ρόλων

Φωτογραφία 14

Ένα σύντομο θεατρικό παιχνίδι συμπεριλαμβάνεται στην εφαρμογή πολυμέσων και παρουσιάζει τη δυνατότητα για δραματοποίηση. Οι πρωταγωνιστές του παιχνιδιού είναι πουλιά που βλέπουμε στις αλυκές. Μέσω αυτής της ιστορίας για τα πουλιά οι μαθητές μαθαίνουν για τη σημασία της

βιοποικιλότητας και συγκεντρώνουν περισσότερες πληροφορίες για την πανίδα που αποτελεί μέρος του περιβάλλοντος των αλυκών.

Παρατήρηση πουλιών

Φωτογραφία 15

Η εξοικείωση με τον πληθυσμό πουλιών των ορυχείων προειδοποιεί τους σπουδαστές στην ανάγκη για την προστασία του περιβάλλοντος. Η περιβαλλοντική ευαισθησία και η ανησυχία των μαθητών ενθαρρύνονται έτσι ώστε μαθαίνουν να σέβονται και να προστατεύουν τα φυσικά περιχώρα τους.

Χρονοταξιδιώτες

Φωτογραφία 16

Αυτή είναι μια ιστορία που ενθαρρύνει τους μαθητές για να εξετάσει διεπιστημονικά τα θέματα, είναι επίσης ένα χρήσιμο εργαλείο για τους δασκάλους για να συνδέσουν το πρόγραμμα και την εφαρμογή με τα διαφορετικά αντικείμενα του προγράμματος σπουδών όπως η γλώσσα, τα μαθηματικά, κ.λπ.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και η εφαρμογή για τα ορυχεία αλατιού στη Λέσβο ενθαρρύνουν τους μαθητές για να μελετήσουν την τοπική ιστορία, για να παρατηρήσουν και να ερμηνεύσουν το περιβάλλον και τα γνωστά αντικείμενά τους, για να καταλάβουν την τοπική οικονομία τους, να σεβαστούν το πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον τους, να αποκτήσει ένα σημείο αναφοράς για τη διαμορφώση τις ταυτότητές τους.

Επιπλέον, εισάγει μια διεπιστημονική προσέγγιση στην τάξη που συνδυάζει τα μαθηματικά με τη γλώσσα, η μελέτη του περιβάλλοντος με την αισθητική, θρησκεία με την υποκριτική ρόλων κατά συνέπεια αντιστρέφει το διαιρεμένο χαρακτήρα του σχολικού προγράμματος σπουδών και ενθαρρύνει μια διαφορετική προσέγγιση στη γνώση. Καλύπτει την ανάγκη των δασκάλων και των

μαθητών για εναλλακτικούς τρόπους μελέτες και διδασκαλίας, με σκοπό τη δημιουργία, την κατάκτηση της γνώσης.

Το πιο σημαντικό είναι ότι η εφαρμογή φέρνει τα παιδιά σε επαφή με τις παλαιότερες γενεές και τα κάνει να καταλάβουν τις οικογένειες και τους φίλους τους ως φορείς των πολιτιστικών πληροφοριών, των προσωπικών ιστοριών που κρύβουν. Τους κάνει να συνειδητοποιήσουν ότι η ιστορία δεν είναι κάτι που δημιουργείται σε έναν άλλο κόσμο από άλλους ανθρώπους, αλλά είναι αντ' αυτού μια συνεχής, τρέχουσα διαδικασία.

Προσπαθήσαμε να κατασκευάσουμε ένα χρήσιμο και αποτελεσματικό εργαλείο για εκείνους που πιστεύουν στη σημασία της φαντασίας στην εκπαίδευση, για εκείνους που εμπιστεύονται τη δημιουργικότητα των παιδιών και για εκείνους που ξέρουν τη δύναμη απελευθέρωσης της ομιλίας και της επικοινωνίας. Ελπίζουμε ότι έχουμε κάνει μερικά βήματα για να ικανοποιήσουμε τις ανάγκες τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Frey, K., (1986), *Η «Μέθοδος Project»*, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη
2. Thompson, P., (2002), *Φωνές από το Παρελθόν, Προφορική Ιστορία*, Αθήνα
3. Ανθογαλίδου Θ. (1997) "Τι είναι το εικονικό σχολείο" Ανασύρθηκε στις 13 Ιουνίου 2006 από <http://www.auth.gr/virtualschool/>
4. Βαϊνά Μ., (2001), *Θεωρητικό Πλαίσιο Διδακτικής της Τοπικής Ιστορίας για τον Εικοστό Πρώτο Αιώνα*, Gutenberg, Αθήνα
5. Κόκκινος Γ., (1998), *Από την Ιστορία στις ιστορίες. Προσεγγίσεις στην ιστορία της ιστοριογραφίας, στην επιστημολογία και στη διδακτική της Ιστορίας*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
6. Νάκου, Ε., (1997), *Ιστορική Σκέψη και Ιστορική Εκπαίδευση στα τέλη του 20ου αιώνα*, Αθήνα, Σύγχρονη Εκπαίδευση
7. Λεοντίσης Γ.Ν., (1996), *Το Μουσείο στο πλαίσιο της διδακτικής της γενικής και τοπικής ιστορίας*, Αθήνα, Μεταίχμιο
8. Φασουλάκης Στ., (1986), «*Η θέση και η σημασία της Τοπικής Ιστορίας*», Πρακτικά Α' Διεθνούς Συμποσίου Φιλοσοφίας και Διεπιστημονικής Έρευνας, Αθήνα
9. Χρυσ αφίδης, Κ., (1991), *Σύγχρονοι Διδακτικοί Προβληματισμοί*, Αθήνα, Σμυρνιωτάκης.
10. Χρυσ αφίδης, Κ., 1994, *Βιωματική Επικοινωνιακή Διδασκαλία. Εισαγωγή της Μεθόδου Project στο Σχολείο*, Αθήνα, Gutenberg.